

Imię i nazwisko

Litosfera. Procesy wewnętrzne**1** Rozpoznaj warstwę wnętrza Ziemi na podstawie opisu, a następnie podaj jej nazwę.

(... / 3 p.)

- A. Ta warstwa leży nad płaszczem dolnym Ziemi. Charakteryzuje się dużą plastycznością, a jej temperatura wynosi około 1600°C. _____
- B. Ta warstwa leży nad jądrem wewnętrznym. Ma cechy ciała ciekłego, a jej temperatura wynosi około 4500°C. _____
- C. Jest to zewnętrzna warstwa litosfery. Jej grubość jest zróżnicowana – większa pod kontynentami, a mniejsza pod oceanami. _____

2 Oceń, czy podane informacje są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F – jeśli jest fałszywe.

(... / 2 p.)

- A. Subdukcja zachodzi, gdy jedna płyta litosfery wsuwa się pod drugą. P / F
- B. Rowy oceaniczne powstają w strefie ryftowej. P / F
- C. Prądy konwekcyjne, które prowadzą gorącą magmę z wnętrza Ziemi w kierunku powierzchni, są uznawane za przyczynę przemieszczania się płyt litosfery. P / F

3 Dokończ definicje i wpisz odpowiednie pojęcia wybrane spośród podanych.

(... / 1 p.)

kamienie szlachetne, skały, minerały skalotwórcze

- A. Naturalne skupiska jednorodnych lub różnych minerałów to _____.
- B. Pospolite minerały budujące skorupę ziemską to _____.

4 Oceń, czy podane informacje są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F – jeśli jest fałszywe.

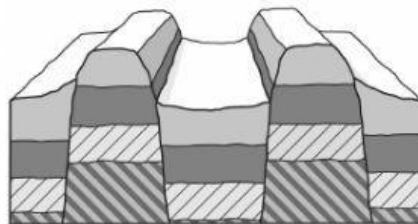
(... / 2 p.)

- A. Wyróżnia się dwa typy skorupy ziemskiej: skorupę zewnętrzną i skorupę wewnętrzną. P / F
- B. Gorąca masa roztopionych skał znajdująca się we wnętrzu Ziemi nosi nazwę magmy. P / F
- C. Litosferę tworzy skorupa ziemska wraz z górną częścią płaszcza zewnętrznego. P / F

5 Na rysunku przedstawiono jeden z typów gór.

(... / 2 p.)

Podaj nazwę tego typu gór, a następnie zaznacz nazwę pasma górskiego o takiej budowie wybraną spośród podanych.

Typ gór – _____

*Karpaty, Balkany, Góry Stołowe***6** Podaj przykłady surowców mineralnych, z których produkuje się wymienione wyroby przemysłowe.

(... / 3 p.)

- A. Cement – _____
- B. Zwoje silników, przewody elektryczne – _____
- C. Energia cieplna – _____

7 Przyporządkuj wymienionym typom gór (1–3) właściwe przykłady pasm górskich wybrane spośród podanych (A–D).

(... / 2 p.)

1. Góry fałdowe.	A. Etna.
2. Góry zrębowe.	B. Góry Smocze.

8 Na podstawie opisów rozpoznaj grupy skał wyróżnione ze względu na sposób powstawania, a następnie zapisz nazwy tych grup.

(... / 2 p.)

- A. Skały z tej grupy powstają w wyniku nagromadzenia okruchów starszych skał, na przykład ziaren piasku.
- B. Skały tego typu powstają w głębi Ziemi w procesie powolnej krystalizacji magmy, dlatego możemy w nich obserwować kryształy widoczne gołym okiem.
- C. Przykładem skały z tej grupy jest kwarcyt, czyli piaskowiec poddany działaniu bardzo wysokiej temperatury i ogromnego ciśnienia.

9 Zaznacz poprawne dokończenia zdań.

(... / 3 p.)

- A. Procesy geologiczne obejmujące gromadzenie, przemieszczaniem się i krystalizację magmy we wnętrzu Ziemi i niewiążące się z wydostawaniem się magmy na powierzchnię ziemi to *procesy wulkaniczne (wulkanizm) / procesy plutoniczne (plutonizm)*.
- B. Intruzja magmatyczna, która przyjmuje formę żyły przecinającej warstwy skalne, to *lakolit / dajka*.
- C. Przed wybuchem wulkanu magma gromadzi się pod powierzchnią ziemi w *ognisku magmy / batolicie*.

10 Oceń, czy podane informacje są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F – jeśli jest fałszywe.

(... / 2 p.)

- A. Najgłębszy na świecie rów oceaniczny – Rów Mariański – powstał w miejscu podsuwania się płyty oceanicznej pod płytę kontynentalną. P / F
- B. Islandia leży w strefie subdukcji, czyli w miejscu, w którym płyta oceaniczna podsuwa się pod płytę kontynentalną i występują gwałtowne ruchy górotwórcze. P / F
- C. Większe ryzyko wystąpienia trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów istnieje w miejscach, w których płyty tektoniczne przesuwają się względem siebie, niż na obszarach tych płyt. P / F

11 Wpisz we właściwej kolejności brakujące nazwy warstw budujących wnętrze Ziemi.

(... / 1 p.)

skorupa ziemna – _____ – _____ – jądro zewnętrzne – jądro wewnętrzne

12 Rozpoznaj zjawisko na podstawie opisu, a następnie zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(... / 1 p.)

Gdy w skutek ruchów epejrogenicznych lądy się obniżają, tak jak na przykład w Holandii, zdarza się, że morze zalewa ląd. To zjawisko nosi nazwę *regresji / transgresji* morza.

13 Wyjaśnij, na czym polega różnica między plutonizmem a wulkanizmem.

(... / 2 p.)

14 Oceń, czy podane informacje są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F – jeśli jest fałszywe.

(... / 2 p.)

- A. Miejsce w głębi Ziemi, w którym powstaje trzęsienie ziemi, nosi nazwę hipocentrum. P / F
- B. Trzęsienia ziemi występują w tych samych miejscach, w których występują wulkany. P / F
- C. Przyczyną tsunami może być wybuch wulkanu lub trzęsienie ziemi pod wodą. P / F